

■ ■ ■ Det er ingen god ide å gi bokbransjen særbehandling når det gjelder konkurransereglene, skriver **Lars Sjørgard**.

Unntak for bøker?

INNLEGG Bøker

Den nye regjeringen har programfestet at bokloven skal skrinnlegges. Men for øyeblikket er det høyst uklart hva som skjer når dagens bransjeavtale for bøker utløper om et knapt år. Det er vel neppe en dristig spådom at vi i tiden fremover vil se en betydelig lobbyvirksomhet fra bokbransjen for å opprettholde særordninger for denne næringen.

De vil sannsynligvis fremme ulike forslag til hvordan de kan unntas fra konkurransereglene, alt fra egen forskrift som unntar denne næringen til at det gis et såkalt gruppefritak for bokbransjen.

Men det er minst to grunner til at en særordning ikke bør tillates.

INGEN
SÆRORDNING.
Lars Sjørgard.

For det første er det problematisk ut fra allmenne hensyn å gi særordninger i form av unntak fra konkurransereglene til en bestemt bransje.

Konkurransereglene er i utgangspunktet næringsnøytrale. Alle næringer skal ha like gode muligheter til å fremme et effektivitetsforsvar. Å gi en næring unntak fra konkurransereglene gir selvsagt andre næringer forhåpninger om at også de kan få et slikt unntak, og stimulerer til lobbyvirksomhet. I EU er det blitt færre særordninger for enkelt næringer, for eksempel ved at både bilindustrien og maritim næring ikke lenger har samme spesialbehandling som de hadde tidligere. I Norge avviste myndighetene for noen få år siden egne regler for ekspressbuss, der forslaget var at deres samarbeid ble unntatt fra konkurransereglene. Å lage en unntaksregel for bokbransjen, enten det skjer i form av

SÆRORDNING. Et unntak fra konkurransereglene for bokbransjen gir forhåpninger om at andre næringer kan oppnå lignende unntak, og en står i fare for å uthule konkurransereglene. Illustrasjonsfoto: Silje Eide

forskrift eller såkalt gruppefritak, vil reversere denne utviklingen. Det er ikke vanskelig å finne næringer som mener at deres situasjon er helt spesiell. Et unntak fra konkurransereglene for bokbransjen gir forhåpninger om at andre næringer kan oppnå lignende unntak, og en står i fare for å uthule konkurransereglene. Hvem blir i så fall den neste som banker på døren til næringsministeren?

For det andre vil bransjens argumenter, dersom vi tar det på alvor, innebære at det ikke er behov for å lage en slik særordning. Bransjen selv hevder med styrke at dagens ordning med en fastprisavtale er til gunst for norske lesere. Hvis dette er korrekt, burde det ikke være noe problem å opprettholde avtalen. Grunnen er at konkurransereglene åpner for et effektivitetsforsvar, hvor bedrifter kan samarbeide såfremt de kan godtgjøre at det kommer

forbrukerne til gode. Det at Konkurransetilsynet er skeptiske til en bokbransjeavtale bør ikke skremme bransjen fra å stå på sitt krav, gitt at de tror på det de faktisk hevder. Konkurransetilsynet vil uansett ikke være den som tar den endelige avgjørelsen, da saken i siste omgang vil bli avgjort av enten en

”Å gi en næring unntak fra konkurransereglene gir selvsagt andre næringer forhåpninger om at også de kan få et slikt unntak

domstol eller departementet (avhengig av hvordan saken føres) eventuelt av Esa eller EFTA-domstolen dersom Esa tar opp saken. Hvis argumentene er så overbevisende som de selv hevder, bør de derfor ikke

frykte en vurdering av fastprisavtalen opp mot konkurransereglene.

Norske myndigheter har i en årrekke hatt en rekke spesielle støtteordninger rettet mot norsk bokbransje, blant annet innkjøpsordninger og stipend til forfattere. Dette og andre tiltak gir store muligheter til å skreddersy støtten til denne næringen uten at en kommer i konflikt med konkurransereglene. Slik direkte støtte gir mulighet for treffsikker virkemiddelbruk, for eksempel å støtte smale utgivelser og å støtte forfatterne snarere enn forlagene. Så blir det opp til denne næringen å godtgjøre at de bør få anledning til å iverksette ytterligere tiltak, for eksempel fastprisordning, som kommer forbrukerne til gode.

■ *Lars Sjørgard er professor ved NHH og Bergen Centre for Competition Law and Economics (BECCLE)*

Navn: Hildgunn Soldal
Alder: 35 år
Stilling: Digitalredaktør i Dagbladet

PÅ NATTBORDET

– Ja, der har jeg både Ipad og telefon liggende, men også en rekke bøker. Akkurat nå leser jeg en bok av en tidligere kollega, Lloyd Shepherd heter han. Det er mange år siden vi jobbet sammen, han har vært i BBC og alt mulig rart, og plutselig fikk han en forfatterkarriere. Dette er den første: «The English Monster», heter den.

– Fortell.
– Det er en historisk triller fra England, i området der jeg bodde tilbake i tid. Den har et blodig mord i starten.

– Skrekk og gru. Er den typisk for det du leser?
– Jeg leser mye rart. Jeg leser også «Munch», boken til Steffen Kverneland. Den er fantastisk. Jeg er veldig glad i illustrerte tegneserieromaner, slik som «The Sandman», og tegneserier som er mer dokumentariske. Det er veldig mye bra i den kategorien.

– Flere bøker som har gjort inntrykk?

– Jeg var ute og reiste et par år før jeg flyttet tilbake til Norge. Paul Theroux, han skriver sanne togschildringer, om reiser på tog. De er fantastisk flotte. Om møter med mennesker, som er så kjekt å lese når en er ute og reiser med tog selv. Den ene handler om en reise fra London, og så ender han vel opp i Japan til slutt. Han skrev den på 1970-tallet, og så er det en ny versjon fra 1990.

– Ikke verst. Reiste du like langt selv?

– Ja, men dessverre ikke bare med tog. I Japan tok jeg mye tog selvsagt, der tar de deg gjennom hele landet. Det er noe spesielt med den måten å reise på. Når en får et Paul Theroux-øyeblikk, som jeg kaller det, når en kommer i snakk med noen, det er kjekt.

– Veldig. Et møte du husker godt?

– Jeg husker da vi var i India på et nattog, et veldig slitent et, da møtte vi en indisk soldat som var på hjemreise. Han hadde vært i Kashmir. Det var litt spesielt. Når en kommer i samtale med slike. Det er litt begrenset, ikke alle snakker engelsk, men når en møter noen som kan det. I Japan også, når en finne den ene personen i bygda som kan engelsk, så kommer de og snakker.

■ E-post: etterbors@dn.no Kontaktperson: Bjørn Eckblad bjorn.eckblad@dn.no Innlegg sendes til etterborsdebatt@dn.no

■ DN betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere, og til å forkorte innlegg.

■ Bidrag som ikke er bestilt, honoreres ikke. **Hovedinnlegg/kronikk:** Maks 4000 tegn (cirka 700 ord). **Underinnlegg/replikk:** Maks 1000 tegn (cirka 200 ord).

DagensNæringsliv

Sentralbord 22 00 10 00

Kundeservice 815 11 815

Annonse 22 00 10 75

Dagens Næringsliv
Christian Krohgs gate 16,
Postboks 1182 Sentrum,
0107 Oslo

REDAKSJONEN etter kl. 16.30

Desken: 22 00 13 30

Etterbørs: 22 00 10 05

Feature: 22 00 13 51

Finans/næringsliv: 22 00 13 64

Foto: 22 00 13 07

Livsstil: 22 00 13 73

Nyhetsjef: 24 10 14 30

Politikk/økonomi: 22 00 13 93

Utenriks: 22 00 13 65

REDAKSJONER UTENFOR OSLO

Kristiansand: 38 07 13 00

Stavanger: 51 85 81 11/13

Trondheim: 91 60 02 17

Tromsø: 77 66 56 65

REDAKSJONER UTENLANDS

Bangkok: +66 76 22 5970

London: +44 20 8241 9494

New York: +1 917 544 3865

TELEFAKS OSLO

Abonnement: 22 00 10 60

Administrasjonen: 22 00 10 10

Annonse: 22 00 10 70

Løssalg: 22 00 10 30

Redaksjonen: 22 00 11 10

TELEFAKS UTENLANDS

Bangkok: +66 762 34580

TELEFAKS UTENFOR OSLO

Bergen: 55 31 65 92

Kristiansand: 38 07 08 30

Stavanger: 51 85 81 10

Trondheim: 73 80 89 02

Tromsø: 77 66 56 78

E-POST

annonse@dn.no

www.dn.no/kundeservice

redaksjonen@dn.no

www.dnavis.no